

Повна назва: Етнологія.

Статус: Вибіркова

Мета: ознайомлення студентів з філософсько-теоретичними засадами науки про етнос, його етногенез, етнокультуру, менталітет, взаємозв'язки з іншими етносами впродовж тривалих міжетнічних стосунків та прогнозування його майбутнього на тлі глобалізаційних процесів.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

«Етнологія» (5 кредитів ECTS – 150 годин) розроблений за модульно-рейтинговою системою та включає в себе лекції (32 годин), групові заняття (38 годин), самостійну роботу (80 годин), систему контролю та обліку знань. Викладається в 2 та 3 триместрах. Передбачає написання і захист рефератів, тестування і підсумкової контрольної роботи за модулями й складання іспиту.

Структура навчальної дисципліни:

Модуль 1. Етнологія України : філософсько-теоретичні засади

1. Предмет і завдання етнології України як науки.
2. Етносфера як частина біосфери. Проблеми збереження етнічної різноманітності людства. Антропогенез, етногенез і культурогенез
3. Історія етномовних спільнот і сучасні мовні сім'ї. Мова як етнозберігаючий чинник
4. Етнічна свідомість. Національний характер та ментальність
5. Міфологічна і фольклорна пам'ять як етнозберігаючий чинник. Міфологічне мислення та його роль у пізнанні світу.
6. Етнічна релігія як етнозберігаючий чинник. Відродження етнічних релігій у світі.

Модуль 2. Історична етнологія про давніх мешканців України

7. Палеолітичне і неолітичне населення території України. Етногенетичні та етнокультурні процеси на теренах України за трипільської доби
8. Арійська суперетнічна спільнота. Кімерійсько-скіфсько-сарматська етнокультура на теренах України
9. Слов'янський етногенез та спадкоємність етнокультури автохтонів України
10. Антропологія як наука. Антропологічні типи сучасного населення України

Модуль 3. Сучасна етнологія про народи України

11. Автохтонне населення і національні меншини (теоретичні та законодавчі засади; проблеми співжиття)
12. Росіяни в Україні: міфи і дійсність Історія російської колонізації України та російсько-українські взаємини
13. Слов'янські народи та спільність їхніх етнокультур: білоруси, поляки, чехи, болгари, хорвати, словенці, серби та ін.
14. Тюркські народи: татари, кримчаки, кримські татари, гагаузи. Євреї та караїми, їхня етнокультурна в Україні.
15. Греки. Угорці. Німці. Грузини та вірмени. Румуни та молдавани.
16. Глобалізація та національно-культурне буття України

Вихідні компетенції студента

Студенти повинні знати:

- Основні поняття й терміни загальної етнології та етнології України.
- Джерела й праці українських і зарубіжних науковців галузі етнології.
- Походження та етногенез українців та інших етносів (національних меншин України).
- Основні світоглядні засади, традиції, звичаї українців та інших народів.
- Основні конфліктогенні зони, що виникають між народами внаслідок етнічних, ментальних та світоглядних відмінностей.

Студенти зобов'язані вміти:

- Давати наукові характеристики етносів на підставі здобутих емпіричних знань про етнічні спільноти, їхню культуру й менталітет.

- Знаходити й пояснювати причини міжетнічних і міжрегіональних конфліктів, інтеграційні та дезінтеграційні процеси.
- Організувати самостійний пошук інформації та опрацьовувати джерельну та інформаційну базу.
- Проводити індивідуально-дослідну роботу: написання статей, підготовку наукових доповідей.
- Систематизувати й узагальнювати зміст етнології, порівнювати, оцінювати наукові факти на основі здобутих із різних джерел знань.
- Вміти вести пошук вирішення міжетнічних конфліктів, сприяти встановленню допустимих норм толерації між народами.

Викладач: Лозко Галина Сергіївна – доктор філософських наук, професор.